

HEALWEI EN FIERDER

Dorpsvisie van de dorpen

Skingen en Slappeterp

2013

Inhoud

INLEIDING	3
WONEN IN HET ALGEMEEN	4
NIEUWBOUW	4
LEEFBAARHEID.....	5
DUURZAME ENERGIE	5
BEDRIJVIGHEID	6
SKINGEN.....	6
SLAPPETERP.....	6
WERKGROEP HISTORIE.....	7
SKINGEN.....	7
SLAPPETERP.....	7
TOERISME EN RECREATIE	8
BEPLANTING	8
RECREATIE IN SKINGEN EN SLAPPETERP	8
VERKEERSVEILIGHEID	10
WEBSITE.....	11

INLEIDING

In het jaar 2005 is er op initiatief van het bestuur van Dorpsbelang een dorpsvisie opgesteld met daarin de volgende onderwerpen:

- Nieuwbouw
- Bedrijvigheid (anders dan agrarisch)
- Geschiedenis
- Toerisme en Recreatie
- Verkeersveiligheid
- Website

Dit is inmiddels 8 jaar geleden en ondertussen is er het één en ander veranderd. Daarom heeft het bestuur Dorpsbelang besloten deze visie waar nodig aan te passen.

Daarnaast wil het bestuur Dorpsbelang de dorpsvisie, als een terugkerend agendapunt op ledenvergaderingen, regelmatig evalueren.

Gelukkig kan er ook worden vermeld dat er de afgelopen jaren een aantal zaken gerealiseerd is, waarvoor iedereen, die hier aan meegewerkt heeft, een groot compliment verdient.

Zo heeft de Werkgroep Historie, v/h Geschiedenis (pag. 7), op een bijeenkomst voor de bewoners van Skingen de gegevens gepresenteerd die nu over de drie perioden 1850-1875, 1930-1940 en 1960-1965 uit de historie van Skingen beschikbaar zijn. De gegevens (korte teksten en foto's) zullen op de website worden geplaatst. Per periode is er een kaart met oude wegen/paden, boerderijen en woningen gemaakt. Ook is de bestaansbron van de bewoners aangegeven. De informatie voor het bord bij de kerk van Skingen is grotendeels door de werkgroep Historie aangeleverd.

Ook bij Toerisme en Recreatie is er veel gerealiseerd. Genoemd kunnen worden:

Het openstellen van wandel/fietsroutes langs de vroegere paden/wegen voor recreatief gebruik. Als voorbeelden kunnen worden genoemd:

- het tracé van de oude Skingsterdyk
- het v.d. Zee's reedsje, het pad tegenover de boerderij Kleasterdyk 9, door het land uitkomend op de Menamerdyk dichtbij het bosje

Het Kern met Pit bermexperiment heeft voor wat de flora betreft een interessante berm opgeleverd.

Er zijn rustpunten in de vorm van eenvoudige bankjes geplaatst die uitnodigend werken en het vriendelijke karakter van de beide dorpen benadrukken.

Tenslotte moet de website www.schingen-slappeterp worden genoemd. Deze is al een aantal jaren in de lucht. In 2012 is de website geheel vernieuwd, zowel qua uiterlijk als qua opzet. Op pag. 11 wordt hier meer aandacht aan besteed.

WONEN IN HET ALGEMEEN

Naast eventuele nieuwbouw in de beide dorpen is en zal er aandacht moeten zijn voor de leefbaarheid in het algemeen.

Nieuwbouw

Skingen

1. Om Skingen een levendig dorp te laten blijven zou het goed zijn om woningen voor starters te hebben.
Met behoud van het karakter van het dorp willen we woningbouw mogelijk maken voor nieuwe inwoners, die de leeftijdsopbouw van de inwoners in het dorp kunnen verbreden en het dorpsleven kunnen stimuleren. Het in de vorige dorpsvisie (2005) genoemde sturend optreden en de op te richten dorpsstichting "Nieuwbouw" konden niet gerealiseerd worden. Het bestuur Dorpsbelang blijft van mening dat zowel het aantal inwoners als de leeftijdsopbouw te beperkend zijn voor een goede toekomst van het dorp. Een belangrijke voorwaarde ligt in het kunnen bieden van gelijke kansen op het verkrijgen van huisvesting in het dorp.
2. Nieuwbouw moet passen bij het karakter van de huidige bebouwing
Nieuwbouw kan geplaatst worden op:
 - Plaatsen waar vroeger woningen hebben gestaan
 - Invulling van open plekkenDe planvorming moet beperkt blijven tot het uitgeven van enkele kavels. Er moeten duidelijke richtlijnen beschikbaar zijn over het type bebouwing en de te gebruiken materialen.
Ook de variatie in bouw vraagt aandacht.
3. Aanbod van buitenplaatsen voor nieuwe dorpsbewonders, die "veel groene ruimte" wensen. Het gaat om een kavel uit de periode voor de ruilverkaveling. Wel zal hier als voorwaarde een anti-speculatiebeding van toepassing moeten zijn.
Naast het aanbod in de bestaande bouw kunnen we in ons dorp ook één of meer plaatsen aangeven waar een buitenplaats gerealiseerd kan worden. Het gaat om een boerderijachtige woning met veel groene ruimte. Hiermee wordt gelegenheid geboden voor agrarisch gebruik in de hobbysfeer. Dit aanbod is vergelijkbaar met de uitbreiding in de jaren dertig. In die periode zijn in ons dorp enkele boerderijen gebouwd langs de bestaande wegen. De verkaveling van vroeger is hierbij bruikbaar. Voor de toewijzing geldt het criterium van de betrokkenheid bij het sociale verband van het dorp.

Slappeterp

De meeste inwoners van Slappeterp hebben geen behoefte aan nieuwbouw. Eventueel zou nieuwbouw op beperkte schaal mogelijk kunnen zijn. Het liefst heeft men dan woningen die in de kern van het dorp staan, om een 'dorpsidee' te creëren. Men wil dus liever "inbreiden" dan uitbreiden.

Wel moeten dit dan woningen worden die passen in het huidige beeld van het dorp. Het mogen geen woningen worden die in een "moderne" stijl zijn opgetrokken.

De woningen zouden eventueel bestemd zijn voor de kinderen van de inwoners.

Leefbaarheid

Noed foar ús doarp.

In zijn algemeenheid geldt dat de kwaliteit van de bestaande woningen ook een bijdrage levert aan de leefbaarheid. Daarom moet deze kwaliteit tenminste gehandhaafd blijven, zo mogelijk verbeterd worden. Hierin moet ook aandacht zijn voor de kwaliteit van het “groen” in de directe nabijheid van woningen of andere gebouwen.

Voor de leefbaarheid in de beide dorpen zal er aandacht moeten zijn voor sociale activiteiten en voorzieningen. Voor wat de sociale activiteiten betreft hebben de bestaande verenigingen en stichtingen een belangrijke rol, waarin Dorpsbelang een coördinerende en sturende functie heeft.

Helaas moet er geconstateerd worden dat vacatures in de besturen de afgelopen jaren niet of nauwelijks ingevuld kunnen worden. Er zal nagedacht moeten worden over een andere organisatievorm. Zo zou er op termijn gestreefd kunnen worden naar een bestuur waarin alle verenigingen en stichtingen vertegenwoordigd zijn. Dit biedt de mogelijkheid om elkaar waar nodig te ondersteunen. Als eerste aanzet zou een intensieve samenwerking van de besturen van Dorpsbelang en dorpshuis gerealiseerd kunnen worden. Met behulp van de hier opgedane ervaringen kan dan getoetst worden of het bovengenoemde streefplan wel of niet gerealiseerd kan worden.

Daarnaast is het belangrijk om de bestaande voorzieningen, zoals het dorpshuis en het sportveld, in stand te houden. Om dit te kunnen realiseren zullen de inwoners regelmatig hiervoor praktische ondersteuning moeten geven.

Nieuwe inwoners zullen door het bestuur van dorpsbelang geïnformeerd moeten worden over de activiteiten die hier georganiseerd worden. Dit kan bijdragen aan de mate waarin zij zich aangetrokken voelen tot de sociale verbanden van de beide dorpen.

Wel kan de vraag gesteld worden of er voor de jeugd voldoende activiteiten zijn, die een bijdrage leveren aan hun “woonkwaliteit”.

Uiteindelijk ligt de eindverantwoordelijkheid voor de leefbaarheid bij de inwoners.

Duurzame energie

Duurzame energie is energie waarover de mensheid voor onbeperkte tijd kan beschikken.

Vormen van duurzame energie zijn bijvoorbeeld zonne-energie en windenergie.

Om duurzame energie in onze woonomgeving te benutten bestaan er 2 mogelijkheden:

1. Als individuele dorpsbewoner. Hierbij kan de bewoner gebruik maken van zonnepanelen of zonnecollectoren. Zonnepanelen zetten het zonlicht om in elektriciteit; zonnecollectoren zetten het zonlicht om in warmte.
2. Collectief. In dit geval zijn zonnepanelen voor de inwoners van Skingen en Slappeterp eerste keus. Hierbij wil het bestuur Dorpsbelang een initiërende en coördinerende rol vervullen. Zij voert dit jaar verkenningen uit, die moeten uitmonden in voorstellen. Wat het tijdspad hiervoor betreft kan gedacht worden aan de tweede helft van 2013. Bij acceptatie van één of enkele voorstellen door inwoners van Skingen en Slappeterp zal de realisatie in de eerste helft van 2014 plaats moeten vinden.

BEDRIJVIGHEID

Skingen

Mogelijk maken van kleinschalige bedrijvigheid met weinig of geen milieubelasting.

Ons dorp heeft een groot aantal gebouwen, die voorheen een bedrijfsfunctie vervulden.

Gelet op de ontwikkeling in de agrarische sector is een herbestemming van grond en gebouwen een belangrijk punt voor de toekomst.

Een combinatie van wonen en werk (b.v. in de dienstensector) kan een goede optie zijn. Ook kleine ambachtelijke bedrijfsvoering bevordert de levendigheid in het dorp.

Slappeterp

Uit de enquête (2003) is gebleken dat de meeste inwoners van Slappeterp niet negatief tegenover kleinschalige bedrijvigheid staan. In de bestaande panden zouden zich kleine bedrijven kunnen vestigen. Het gaat hierbij om eenvoudige tot zeer eenvoudige bedrijven. De bedrijven worden ingedeeld in 4 categorieën. Deze indeling is gemaakt op basis van de potentiële milieubelasting.

De meeste gemeenten hanteren de volgende indeling.

- categorie 1 zeer eenvoudige inrichtingen
- categorie 2 eenvoudige inrichtingen
- categorie 3 complexe inrichtingen
- categorie 4 zeer complexe inrichtingen

Bij de categorieën 1 en 2 moet men denken aan de inrichtingen zoals het in de enquête genoemde dorps huis, de camping en de homeopathische arts. Dit betekent een geringe overlast voor de omwonenden.

Bij categorie 3 moet men denken aan agrarische bedrijven. Deze inrichtingen hebben een grotere milieubelasting en geven meer overlast voor de omwonenden. Bij de afweging van wel of geen schaalvergroting van deze bedrijven zullen ook de belangen van de bewoners meegenomen moeten worden.

Uit de enquête (2003) is gebleken dat de meeste inwoners van Slappeterp geen nieuwe bedrijfspanden in het dorp willen. Het landelijk karakter van het dorp moet behouden blijven.

Kenmerkend voor een dorpje als Slappeterp is vooral de rust en de stilte van het platteland.

WERKGROEP HISTORIE

Historie is een terugblik die mee bepalend is voor de richting van toekomstige ontwikkelingen en daarom niet weg te denken in een dorpsvisie. In deze tijd van snelle veranderingen is het belangrijk dat juist op dit moment gebeurtenissen uit het verleden vastgelegd, bewaard of misschien weer opgebouwd moeten worden.

De werkgroep Historie heeft al een aantal onderwerpen beschreven, maar het aantal onderwerpen is natuurlijk onbegrensd en moeilijk in een korte beschrijving vast te leggen. Dit is een archief wat moet groeien en door iedereen met nieuwe informatie gevoed moet kunnen worden. Het is aan te bevelen om dit een onderdeel te laten zijn van de website, zodat het voor veel mensen gemakkelijk toegankelijk wordt.

De mogelijkheden om documenten e.d. digitaal te archiveren zijn de afgelopen jaren aanzienlijk groter geworden. Daarom wil de werkgroep in de tweede helft van 2013 hiermee beginnen.

Skingen

Voor een visie op de toekomst van ons dorp blijft het van belang onze identiteit te kennen, die mee bepaald wordt door het verleden.

Er is voor de perioden 1850 -1875, 1930- 1940 en 1960 -1965 een verkenning uitgevoerd omtrent het wonen, het werken, het verkeer (wegen/paden) en de tradities (feesten, verenigingen), die uitnodigt tot verdere detaillering. Zo zullen er per periode foto's, tekeningen en wetenswaardigheden verzameld worden. De verwachting is dat de bewoners aan die verzameling een bijdrage kunnen leveren.

Slappeterp

Hieronder wordt een aantal punten vermeld die gedeeltelijk al gerealiseerd zijn of welke nog in de historie moeten/kunnen voorkomen:

- Het ontstaan van (de naam) Slappeterp
- Het gebied rondom Slappeterp
- De kerk
- De Kastieltjes
- (Spraaakmakende) inwoners
- De grootste windmotor van de wereld "De reus van de Kloosterpolder"
- Oorspronkelijke en verdwenen behuizing (foto's)
- Bedrijvigheid / beroepssamenstelling
- Relatie met Kleaster Anjum
- Kaarten van oude watergangen en paden

Suggesties:

- Vast onderdeel op de website.
- Een informatie bord zou (bijvoorbeeld bij de kerk) geplaatst kunnen worden waarop een korte beschrijving wordt gegeven van een aantal van de boven genoemde punten.
- Herstel van (wandel)paden via Kastieltjes en Kreake naar de plaats waar de windmotor heeft gestaan en dan door langs "de Opfeart" via de "Swarte reed" naar Ried.
- Op de plaats van de windmotor een informatiebord over het ontstaan van de Kloosterpolder en de windmotor.
- Wederopbouw van de reus van de Kloosterpolder.

TOERISME EN RECREATIE

De Lange Fietsafstandroute (LF route 10a) loopt door onze gemeente tot aan Limburg. Mede hierdoor komen er door de beide dorpen regelmatig wandelaars en fietsers. De meesten hebben veel belangstelling voor de historie van de beide dorpen.

Hoewel veel oude kuierpaden al in ere zijn hersteld, zal er nog gestreefd moeten worden naar uitbreiding hiervan. Informatie over de kuierpaden zal op de website en regelmatig in "de Omropper" gepubliceerd moeten worden. Door middel van een passend informatiebord/beeld kan de rijke historie bij dergelijke kuierpaden aangegeven worden.

Het Toeristisch Platform zou bij de zgn. knooppunten van het fietsroutenetwerk informatieborden over de omgeving maken. Skingen/Slappeterp kan zelf informatie verstrekken, dit ook n.a.v. het historische onderzoek wat gebeurd is in het kader van de dorpsvisie. Het onderhoud van de paden en voorzieningen zoals bruggetjes e.d. zal de komende jaren steeds meer aandacht vragen.

Beplanting

Historisch gezien staan in dit deel van Friesland alleen de dorpen en buurtschappen in het groen. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt deel uit van dit karakteristieke Friese cultuurlandschap. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur, bebouwing en groen. In de procedure voor het verlenen van een (ver)bouwvergunning door de gemeente zal dit één van de voorwaarden moeten zijn.

Maar minstens even belangrijk is: Een landelijke omgeving vraagt van de eigen inwoners/bedrijven naast groen ook zorg voor netheid rond huizen en gebouwen.

In tegenstelling tot het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen: de wegen naar en van de dorpen behoren 'kaal' te zijn. De beplanting langs de wegen naar Skingen en Slappeterp is dus nog steeds in haar oorspronkelijke staat. De bermten zijn in de loop der jaren echter een stuk armer aan begroeiing geworden. Het is de bedoeling om deze gedeeltelijk opnieuw in te zaaien met een wildbloemenmengsel, vergelijkbaar met de zgn. akkerranden. In 2012 is hiermee op kleine schaal geëxperimenteerd; de brede berm tussen het dorpshuis en het bruggetje over de Slappeterpstervaart heeft als proefveldje gefungeerd. Het resultaat hiervan ondersteunt dit plan volop.

De beplanting van de perkjes bij de ingangen van de dorpen heeft incidenteel veel te lijden gehad van de strenge winters van de afgelopen paar jaar. Er zal nagedacht moeten worden over een andere in- en opvulling hiervan. Dorpen in de omgeving zouden hiervoor als voorbeeld kunnen dienen.

Recreatie in Skingen en Slappeterp

Er is een voorstel gedaan voor het aanleggen van een jeu-de-boulebaan in Skingen, bij voorkeur op het sportveld. Dit plan wordt voor Kern met Pit, seizoen 2013/2014 aangemeld.

Skingen

Voor de toerist en de recreant kunnen er (in combinatie met een eenvoudige bank) informatieborden geplaatst worden over:

- het vroegere "slot"
- de haven
- de bedrijvigheid (b.v. de gardeniers)

De werkgroep Historie kan korte teksten leveren op basis van het bronnenonderzoek. Tekeningen/foto's kunnen de informatie op de borden ondersteunen.

Slappeterp

Onderstaande doelstellingen zouden de komende jaren gerealiseerd kunnen/moeten worden:

1. Kuierpaden

- het voetpad naar de voormalige Windmolen van Slappeterp, langs de Kleasterdijk , vervolgend langs huisnummer 1 (de Kreaake) langs de Oude Meer, uitkomend richting Ried bij de Zwarte Reed.
- Het voetpad langs de Kastieltjes 2, dan langs de Kastieltjes tot aan de oude Meer en vandaar naar de Windmolen of middels een brug aan laten sluiten op Kleaster Anjum.

De kans op realisatie van deze doelstellingen is echter klein, omdat enkele eigenaren van de percelen, waarover de paden zouden moeten lopen, nog geen toestemming geven

2. Beplanting

Over enige tijd zullen de populieren langs de Menamerdyk gekapt en vervangen moeten worden. Bij herbeplanting zal er veel aandacht voor het huidige dorpsbeeld moeten zijn.

VERKEERSVEILIGHEID

Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de verkeersveiligheid binnen de dorpen Skingen en Slappeterp. Uit de enquête (2003) is een aantal punten met betrekking tot de verkeersveiligheid naar voren gekomen. Deze punten hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

1. Verlichting
2. Verkeersremmende maatregelen

Bovenstaande punten zullen in dit hoofdstuk verkeersveiligheid besproken worden. Bij alle punten dient nog nagegaan te worden waar eventueel e.e.a. aangepast/veranderd moet worden.

1. Verlichting

Een aantal inwoners is voor meer verlichting in de dorpen.

De volgende mogelijkheden zouden tot een betere verlichting kunnen leiden:

- Takken van de bomen halen die voor de lantaarns hangen.
- Bewegingssensoren gebruiken, waardoor het licht aanspringt.
- Niet meer verlichting, maar betere witte strepen aanbrengen op het wegdek.

2. Verkeersremmende maatregelen

De meerderheid van de inwoners vindt dat de dorpen onvoldoende veilig zijn geworden door het invoeren van de 30 kilometer zone. Ze vinden de huidige aanpassingen onvoldoende. Er wordt nog steeds veel te hard door de dorpen gereden.

Bij de mogelijkheden voor verkeersremmende maatregelen moet rekening worden gehouden met het feit dat de dorpen Skingen en Slappeterp plattelandsdorpen zijn. Dit betekent dat er regelmatig zwaar landbouwverkeer door de dorpen gaat. Ondanks de verkeersremmende maatregelen, die eventueel toegepast gaan worden, moet dit zware landbouwverkeer mogelijk blijven. Daarnaast worden er door vrachtwagens producten afgeleverd en opgehaald bij de agrarische bedrijven. Ondanks de verkeersremmende maatregelen moeten de dorpen toegankelijk voor deze vrachtwagens zijn. Een alternatief is: via de gemeente bewerkstelligen dat navigatieapparaten en routeplanners als eerste routebeschrijving de route via Kleaster Anjum naar de bedrijven in Slappeterp vermelden.

Voor Skingen geldt dat er het hardst gereden wordt ter hoogte van de Skingsterdyk en de Wobbemaleane (van het tunneltje richting de ingang van het dorp Skingen).

Voor Slappeterp geldt dat er het hardst gereden wordt op de Menamerdyk.

De volgende mogelijkheden zouden tot een verkeersremmende maatregel kunnen leiden:

- Meer wegversmallingen aanleggen.
- Drempels aanleggen.
- Een combinatie van een wegversmalling en drempel (bijvoorbeeld tussen de wegversmalling in nog een drempel aanleggen).
- Het plaatsnaambord met de 30 kilometer zone verplaatsen.
- Sociale controle op hardrijders; mensen aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Helaas blijkt dat ca 80% van de te snelle rijders inwoners van Skingen of Slappeterp zijn.

Voor Slappeterp moet de gevaarlijke bocht ter hoogte van Kleasterdyk nr. 8 worden genoemd. In samenwerking met het gemeentebestuur zal onderzocht moeten worden hoe dit punt minder gevaarlijk kan worden gemaakt.

WEBSITE

Zoals bij de inleiding (pag. 3) is genoemd: de website www.schingen-slappeterp.nl is al een aantal jaren in de lucht. In 2012 heeft er een algehele revisie plaats gevonden, zowel wat uiterlijk als wat inhoud betreft.

De website, waarover het bestuur Dorpsbelang de eindredactie voert, is bestemd als een zo breed mogelijke informatiebron voor oud-dorpsbewoners en bewoners. Elke stichting of vereniging verzorgt de inhoud van hun bladzijde op de website. Nu blijkt dat de realiteit weerbarstiger is, want sommige bladzijden zijn nog niet ingevuld. Ook blijkt dat niet alle ingevulde bladzijden regelmatig geactualiseerd worden. Het bestuur Dorpsbelang wil hiervoor meer ondersteuning geven en daarover regelmatig met de besturen van stichtingen en verenigingen overleggen.

Om de kosten te drukken is er een mogelijkheid om commerciële instellingen/bedrijven te vragen om middels sponsoring een deel van de kosten voor hun rekening te nemen. Als tegenprestatie kan er dan op een pagina sponsors een link o.i.d. van deze bedrijven worden geplaatst.